

Cal Comas

Collsuspina

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: C/ Major, 28
Emplaçament Al nucli urbà

Coordenades:

Latitud: 41.82594
Longitud: 2.17526
UTM Est (X): 431511
UTM Nord (Y): 4630780

Classificació

Número de fitxa 08070 - 78
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII
Any 1679
Autoria de l'element: Ramon Casan, mestre de cases de Moià
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: NNSS, 30/3/2006
Número inventari IPAC 22607
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 1611010DG3311S

Fitxes associades:

[Carrer Major](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

María del Agua Cortés Elía, OPC Diputació de Barcelona
dl., 20/01/2014 - 01:00

Autoria de la darrera revisió:

María del Agua Cortés Elía, OPC

Data de la darrera revisió: dv., 10/10/2025 - 14:44

Descripció

Casa de notables dimensions amb coberta a dues vessants amb carener perpendicular a la façana principal que s'obre a llevant, al carrer Major. La casa forma cantonada entre el carrer Major i el carrer Vic, al peu de la cruïlla dels antics camins Rals. És de planta baixa, pis i golfes sota teulada. Presenta una façana amb disposició simètrica, amb porta central i tres finestres al pis, d'obra en pedra i cantoneres, portes i finestres escairades. La porta principal té una llinda amb la inscripció FRANCEC MONPAR 1680, i té un arc de descàrrega sobre la llinda, fet en pedra a plec de llibre en forma d'arc rebaixat.

Observacions:

Aquesta casa s'havia anomenat anteriorment Hostal d'en Vesa, Hostal de La Gavatxa, Hostal d'en Padrós. A l'escrit publicat a la revista L'Estel de Collsuspina es va nomenar aquesta casa com cal Cenc. L'atribuïm a una equivocació, ja que el text es refereix a cal Comas.

Història

Tal i com tenim documentada, la casa es va construir a finals del segle XVII al centre del nucli urbà i al peu del camí Ral. Es conserva un document sobre el projecte de construcció de la casa datat el 15 de juny de 1679, especificant que Francesc Monpar, pagès de Sant Fruitós de Balenyà, encarrega "fabricar una casa nova" a Ramon Casan, mestre de cases de Moià però procedent de Tours. El contracte especifica que en dos anys Casan aixecaria una casa al lloc de Collsuspina, dins la parròquia de Sant Cugat de Gavadons, terme de Sant Andreu de Tona, concretant les característiques d'aquesta (ABEV, fons parroquial de Balenyà). Un altre document de 1687 és el rebut de pagament al mestre de cases. També es conserva un tercer document amb un dibuix de com havia de ser la façana de la casa, amb porta central, dos finestres al pis i finestres laterals, especificant les mides d'aquesta, i que finestres, l'escala i la pica havien de ser de pedra picada i les parets arrebossades. Sembla que la casa va fer d'hostal durant al menys dos segles. El nucli urbà de Collsuspina és relativament modern i es va crear al voltant de l'antic hostal (actual can Xarina) a mitjans de segle XVI, al límit dels termes de Tona i Balenyà i al peu del camí ral de Vic a Manresa, o strata francisca (camí de França). L'hostal va ser construït per Salvi Padrós l'any 1550, i poc després s'edifiquen noves cases i l'església de la Mare de Déu dels Socors, construïda entre 1592 i 1600, situada també a la banda del terme de Balenyà (actual església parroquial). El poble va anar creixent, mantenint-se amb unes 10-12 famílies al llarg del segle XVII, constant la construcció d'algunes cases el 1648 i el 1680, algunes a la banda de Tona. Al fogatge de 1553 consten 14 famílies al terme, 9 a la banda de Tona i 5 a la de Balenyà. El cens del 1686, dona 23 famílies, 15 a Sant Cugat i 9-10 a la parròquia de Balenyà. Al 1780 Collsuspina tenia 31 cases, 14 de les quals formaven el nucli urbà de la població. Les llandes de les cases del poble indiquen que entre el 1750 i 1790 es feren moltes cases noves. Els seus habitants eren majoritàriament pagesos i el 1830 hi havia dos paraires, un teixidor i dos ferrers. El 1860 la població era de 64 famílies, i al moment de màxima població hi vivien 454 habitants. El 1910 ja tenia 361 habitants, 86 edificis, dos hostals, una escola mixta i tartana per anar a Vic, segons la Geografia general de Catalunya de Carreras Candi. Actualment hi ha 347 habitants (cens de 2012).

Bibliografia

- Iglésias, J. (1979). El fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives i Casajuana. Volum I. Barcelona. Iglésias, J. (1974). Estadístiques de població de Catalunya el primer vicenni del segle XVIII. 3 vols. Fundació Vives i Casajuana. Barcelona. IPAC Generalitat de Catalunya. Pladevall, A. (1971). Notícies històriques sobre el terme i parròquia de Collsuspina. Programa de la "Fiesta Mayor de Collsuspina", setembre de 1971. Pladevall, A. (1971). Sant Cugat de Gavadons. Programa de la "Fiesta Mayor de Collsuspina", setembre de 1971. Pladevall, A. (1990). Tona, mil cent anys d'història. Eumo editorial i Ajuntament de Tona. Pladevall, A. (1991). Balenyà, un terme històric. Ajuntament dels Hostalets de Balenyà. Vall i Verdager, Felip (1984). Projecte de construcció de cal Cenc. Revista l'Estel de Collsuspina, abril de 1984, núm. 6.

